

IV Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie
20—124 Lublin ul. Szkolna 4 tel. 81 747 — 78 — 17 www.4lo.lublin.pl

PROGRAM PROFILAKTYKI

IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. STEFANII SEMPOŁOWSKIEJ
W LUBLINIE

2013 - 2016

Spis treści

Wstęp	3
Podstawa prawna	3
Założenia teoretyczne.....	4
Problemy występujące w szkole.....	5
Cele ogólne.....	5
Metody i formy działań.....	6
Sposób realizacji	6
Plan działań profilaktycznych	7
Profilaktyka uzależnień	7
Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym, przemocy oraz inne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa	9
Profilaktyka zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia.....	11
Kształtowanie dojrzałej postawy wobec seksualności	13
Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych	15
Sposoby ewaluacji.....	15

Wstęp

Program Profilaktyki IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie zawiera działania ukierunkowane na pomoc uczniom i rodzicom oraz nauczycielom w przeciwdziałaniu wszelkim przejawom niedostosowania społecznego i demoralizacji wśród młodzieży oraz promujący zdrowy styl życia i zachowania proekologiczne.

Program Profilaktyki IV Liceum Ogólnokształcącego jest powiązany z Programem Wychowawczym oraz Statutem IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie.

Podstawa prawna

1. Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991r. (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz.17).
3. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach i placówkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228, poz. 1487).
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) Art. 72.
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.) Art. 33.
6. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.).

7. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity - Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).
8. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180, poz. 1108).
9. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994r. Nr 111, poz. 535).
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 1997r. Nr 75, poz. 468, z 1998r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000r. Nr 2, poz. 256 i Nr 103, poz. 1097, z 2001r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002r. Nr 25, poz. 253 i Nr 113, poz. 984 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005r. Nr 180, poz. 1493).
12. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, art. 4 §2, 3 (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2002 Nr 51 poz. 458).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz. 226).

Założenia teoretyczne

Program Profilaktyki IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego. Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- wyników badań ankietowych wśród uczniów i rodziców,
- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych i podczas przerw,
- informacji wychowawców klas, nauczycieli i pracowników szkoły o bieżących problemach wychowawczych,
- rozmów z rodzicami prowadzonych przez wychowawców i psychologa szkolnego,

- rozmów z przedstawicielami Policji,
- orzeczeń i opinii poszczególnych uczniów z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych,
- sprawozdań z pracy psychologa szkolnego.

Problemy występujące w szkole

W IV Liceum Ogólnokształcącym im. Stefanii Sempołowskiej zdiagnozowano następujące problemy wychowawcze, wymagające działań profilaktycznych:

- niska frekwencja uczniów,
- brak motywacji do nauki i trudności w nauce,
- lekceważenie obowiązków szkolnych przez niektórych uczniów,
- obniżająca się kultura osobista uczniów – brak szacunku wobec innych, agresja słowna i wulgaryzmy, obniżona samokontrola emocji i zachowania, niewłaściwe zachowanie uczniów,
- podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych – palenie papierosów, eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi, kradzieże, podejmowanie wczesnej inicjacji seksualnej, stosowanie drastycznych diet, spędzanie zbyt dużej ilości czasu przed komputerem, wagary.

Cele ogólne

1. Minimalizowanie zagrożeń lub zaburzeń zachowania poprzez pomoc i wspierania młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli w rozwiązywaniu problemów różnego typu.
2. Wzmacnianie postaw określonych jako społecznie pożądane.
3. Promocja zdrowia i rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego stylu życia.
4. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych.
5. Rozwijanie zainteresowań i ukierunkowanie aktywności poznawczej.
6. Niwelowanie okoliczności powodujących trudności w nauce.

7. Wypracowanie właściwych form współpracy z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.
8. Wyposażenie nauczycieli w umiejętności niezbędne do prowadzenia zajęć profilaktycznych.

Metody i formy działań

Metody: ankieta diagnozująca, wywiad kwestionariuszowy, obserwacja, metody aktywizujące, metody podające.

Formy: rozmowy indywidualne, warsztaty, zebrania klasowe, imprezy ogólnoszkolne i środowiskowe, przedstawienia, ulotki, programy wychowawcze klas, prelekcje, konferencje, pogadanki dla uczniów i rodziców, pomoc innych instytucji specjalistycznych i edukacyjnych, konkursy, imprezy turystyczne, psychozabawy, zasoby biblioteki, strona internetowa szkoły, koła zainteresowań, projekty, gazeta szkolna, akcje charytatywne.

Sposób realizacji

Program realizowany jest w trzyletnim cyklu nauczania. Jest elementem Programu Wychowawczego i jest spójny ze Statutem IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie oraz ze Szkolnym Zestawem Programów Nauczania.

Program uwzględnia kompleksowe oddziaływanie w ramach godzin wychowawczych, zajęć dydaktycznych i pozalekcyjnych. Dla osiągnięcia założonych celów proponuje się strategie informacyjne (wiedza), edukacyjne (umiejętności) i alternatywne (zachowania konkurencyjne dla zachowań niepożądanych). Każdą z nich realizuje się dla: uczniów, rodziców i nauczycieli.

Plan działań profilaktycznych

Profilaktyka uzależnień

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Strategie / Adresat
Znajomość wpływu i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych na organizm	Dostarczenie wiedzy o specyfice substancji uzależniających: narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów oraz ich działaniu na organizm i psychikę człowieka.	- godziny wychowawcze, - ulotki informacyjne	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie, rodzice, nauczyciele
Rozumienie mechanizmu uzależnienia od środków psychoaktywnych, od komputera, zakupów, itp.	Informowanie o zagrożeniach towarzyszących środkom psychoaktywnym, konsekwencja zażywania, chorobach będących następstwem nadużywania oraz o mechanizmach i fazach powstawania uzależnienia.	- godziny wychowawcze, - spotkania ze specjalistami, - konkursy profilaktyczne, - filmy edukacyjno-profilaktyczne	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele, koordynator ds. bezpieczeństwa	Informacyjna / uczniowie, rodzice, nauczyciele

Zapoznanie się z ofertą instytucji pomocowych	Informowanie o zagrożeniach i instytucjach, które pomagają w rozwiązywaniu problemów z uzależnieniami.	- spotkania ze specjalistami, - pedagogizacja rodziców	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele,	Informacyjna / uczniowie, rodzice, nauczyciele
Nauka asertywności	Nauka postaw asertywnych w różnych sytuacjach. Ukazywanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego przez młodzież.	- warsztat z psychologiem, - godziny wychowawcze, - zajęcia pozalekcyjne, - koła zainteresowań, - wycieczki edukacyjne, - zajęcia integracyjne	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Edukacyjna / uczniowie Alternatywna / uczniowie
Współdziałanie Rady Pedagogicznej, rodziców oraz pozostałych pracowników szkoły w zakresie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień	Doskonalenie warsztatu profilaktycznego nauczycieli i pracowników szkoły. Pedagogizacja rodziców.	- szkolenia Rady Pedagogicznej i pracowników szkoły, - prelekcje dla rodziców	cały rok szkolny	dyrektor, wicedyrektor, psycholog, instytucje wspierające działania profilaktyczne	Informacyjna, edukacyjna / nauczyciele, rodzice

Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym, przemocy oraz inne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Strategie / Adresat
Zapoznanie z przyczynami i skutkami zachowań agresywnych	Zwiększenie świadomości uczniów dotyczącej problemu: mechanizmy i konsekwencje zachowań agresywnych. Zdiagnozowanie miejsc i sytuacji występowania przemocy i agresji w szkole.	- godziny wychowawcze, - ulotki informacyjne, - filmy edukacyjne, - pogadanki, dyskusje, - ankiety, kwestionariusze	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie, rodzice
Informowanie o skutkach prawnych czynów przestępczych	Współpraca z Policją.	- spotkania ze specjalistami, - godziny wychowawcze	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele, koordynator ds. bezpieczeństwa	Informacyjna / uczniowie
Dbałość o wysoką frekwencję i dyscyplinę	Poprawa frekwencji i wzmoczenie dyscypliny współpraca z rodzicami.	- konsekwentne sprawdzanie list obecności, - przestrzeganie procedur usprawiedliwiania nieobecności, - kontakty z rodzicami,	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Edukacyjna / nauczyciele, rodzice, uczniowie Informacyjna / uczniowie, rodzice

		- indywidualne rozmowy z uczniami			
Nauka właściwych norm postępowania	Ustalenie zasad zachowania ucznia, zapoznanie z dokumentami obowiązującymi w szkole, nauka zasad savoir – vivre'u, dbałość o kulturę słowa.	- godziny wychowawcze, - monitorowanie uczniów w czasie przerw, - wycieczki edukacyjne, - zajęcia pozalekcyjne	wrzesień, cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Edukacyjna / uczniowie Alternatywna / uczniowie
Diagnoza środowiska ucznia	Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń.	- ankiety, - rozmowy indywidualne, - obserwacja uczniów	wrzesień/ październik	psycholog, wychowawcy	Informacyjna / nauczyciele
Rozwijanie umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych	Nauka rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z naciskiem grupy. Nauka sposobów radzenia sobie ze stresem i radzenia w sytuacjach trudnych. Nauka podejmowania decyzji i wyznaczania celów.	- warsztaty integracyjne z psychologiem, - godziny wychowawcze, - grupy wsparcia, - warsztaty antystresowe	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, specjaliści	Edukacyjna / uczniowie

Profilaktyka zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Strategie / Adresat
Poznanie zasad racjonalnego odżywiania się i zdrowego stylu życia	Wdrażanie uczniów do zachowań prozdrowotnych, w szczególności utrwalanie nawyków racjonalnego odżywiania. Informowanie o przyczynach i skutkach zaburzeń łaknienia (bulimia, anoreksja, otyłość).	- godziny wychowawcze, - filmy edukacyjne, - spotkania ze specjalistą, - ulotki informacyjne, - lekcje wychowania fizycznego, biologii i języków obcych	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	Informacyjna / uczniowie rodzice
Ukazanie wpływu obecnego stylu życia na przyszłe zdrowie	Informowanie o znaczeniu obecnego stylu życia na zdrowie przyszłego potomstwa i przebieg starości.	- godziny wychowawcze, - lekcje biologii i wychowania fizycznego, - konkurs zorganizowany przez nauczycieli wychowania fizycznego	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego i biologii	Informacyjna / uczniowie

Dbłość o rozwój ruchowy	Promowanie prawidłowego rozwoju fizycznego, kondycji i rekreacji ruchowej.	- wycieczki, - rajdy, - Dzień Sportu, rozgrywki i zawody sportowe, - zajęcia wychowania fizycznego, - SKS	cały rok szkolny	wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego	Informacyjna, edukacyjna, alternatywna / uczniowie
Rozwijanie świadomości własnego stanu zdrowia	Informowanie o czynnikach sprzyjających w powstawaniu chorób i ich objawach. Wskazywanie konieczności poddawaniu się okresowym badaniom stanu zdrowia.	- godziny wychowawcze, - realizacja programów prozdrowotnych: „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” profilaktyka szyjki macicy, „Pierwszy dzwonek - Nie! Dla meningokoków”, „Profilaktyka zaburzeń depresyjnych wśród młodzieży”	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele biologii	Informacyjna, edukacyjna / uczniowie, rodzice

Rozpowszechnianie idei honorowego krwiodawstwa i oddawania szpiku	Zachęcanie do oddawania krwi i rejestrowania się w bazie danych dawców szpiku. Uświadomienie roli jaką odgrywa taka postawa dla osób potrzebujących.	- udział w szkolnych akcjach honorowego oddawania krwi i rejestrowania w bazie danych dawców szpiku	cały rok szkolny	psycholog, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie
Dbłość o środowisko naturalne	Informowanie o wpływie środowiska na zdrowie człowieka.	- konkursy ekologiczne, - godziny wychowawcze, - lekcje przyrody, biologii, geografii i języków obcych	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna, edukacyjna / uczniowie

Kształtowanie dojrzałej postawy wobec seksualności

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Strategie / Adresat
Kształtowanie świadomości o specyfice okresu dojrzewania	Uświadamianie potrzeb i zadań rozwojowych młodzieży.	-godziny wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, lekcje biologii, - lekcje wychowania fizycznego	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie

Zapobieganie podejmowaniu przez młodzież zachowań ryzykownych typu wczesna inicjacja seksualna	Przekazywanie informacji o konieczności określania własnych potrzeb doznawania szacunku i poszanowania godności. Rozwijanie zachowań asertywnych Rozwijanie wyobraźni empatycznej.	- godziny wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, - lekcje biologii, - lekcje religii	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna, edukacyjna / uczniowie
Uświadomienie skutków wynikających z podjęcia wczesnej inicjacji seksualnej	Analiza motywów podejmowania wczesnego współżycia seksualnego. Informowanie o konsekwencjach wczesnej inicjacji seksualnej – ciąża, aborcja, choroby weneryczne, HIV/AIDS itp.	- godziny wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, - lekcje biologii, - lekcje religii, - filmy edukacyjne	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie
Uczenie szukania pomocy	Informowanie o instytucjach pomocowych i konsekwencjach prawnych dokonania czynów naruszenia nietykalności cielesnej.	- godziny wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, - lekcje biologii i lekcje wychowania fizycznego	cały rok szkolny	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	Informacyjna / uczniowie

Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych

1. Poprawa frekwencji uczniów.
2. Ograniczenie zjawiska palenia papierosów.
3. Nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i środków psychoaktywnych.
4. Wyrobienie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi i konfliktowymi w szkole i w domu.
5. Wyrobienie postaw społecznie pożądanych.
6. Wyrobienie nawyków zdrowego stylu życia i odżywiania się.
7. Wzrost świadomości dotyczącej stanu zdrowia.
8. Znajomość idei honorowego krwiodawstwa i oddawania szpiku.
9. Pogłębienie wiedzy na temat seksualności człowieka.
10. Wyrobienie nawyków zachowań proekologicznych.
11. Zwiększenie współpracy z rodzicami.
12. Pogłębienie współpracy z instytucjami pomocowymi.

Sposoby ewaluacji

1. Ankiety ewaluacyjne przeprowadzane przez psychologa szkolnego.
2. Sprawozdania z pracy wychowawców klas.
3. Obserwacja zachowań uczniów.
4. Analizy wyników nauczania i frekwencji.

Program opracowały:

mgr Aneta Teterycz - koordynator
mgr Anna Radziwiłko
mgr Anna Pogorzelska
mgr Katarzyna Zarębska - Grodzicka
mgr Agata Żółw